BIULETYN KOWIEŃSKI
WILBI.

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WILEŃSKA Nr. 25, m. Nr. 3.

Nr. Wilno, dnia 29 lipca 1927 roku. **80.**

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

II. ŻYCIE GOSPODARCZE.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I SPRAWY SPOŁECZNE

VI. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

X. K R O N I K A . a/Zagraniczna.

b/Kronika gospodarcza.

b/ Kronika wewnętrzna.-

d/ Kronika kłajpedzka.-

-------------ooo § ooo-----------

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Internuncjatura apostolska na Litwie. - Pismo Piusa XI. -

"Rytas" Nr. 162 z dnia 21 lipca r.b. In extenso.-

Pro aeternam rei memoriam,

Zwyczajem poprzedników naszych, chętnie wyróżniamy przychylnością naszą kraje, które będąc wprawdzie odległe od centrum świata katolickiego, wykazują jednak względem Kościoła chwalebną wierność. Żywimy pozatem nadzieję, że objawy przychylności naszej dopomogą narodom do coraz ściślejszych więzów ze Stolicą Apostolską. W związku z tem, po skasowaniu dotychczasowej delegatury apostolskiej na Litwie stwarzamy apostolską internuncjaturę, udzielając tej ostatniej wszelkich praw, przywilejów, prerogatyw oraz indultów, jakie do mposelstw tego rodzaju należą.-

Uchwalamy, że pismo niniejsze ma zawsze pozostać zobowiązującem dla stworzonej przez nas internuncjatury na Litwie; wszelkie usiłowania świadome, czy nieświadome przeciwstawienia się powyższemu pozostaną jałowe i nieprawomocne.-

Z pismem niniejszem nie będą sprzeczne żadne apostolskie uchwały i okólniki.-

Dan w Rzymie, dnia 31 stycznia 1927 roku, w piątym roku urzędowania Naszego

/-/ P. Kardynał Gasparri,
sekretarz stanu.-

"Lietuvos Żinios" o polityce sowieckiej.-

"Lietuvos Żinios" N. 162 z dnia 21 lipca r.b. Artykuł p.t.: "Logika historji". Streszczenie:

Cały szereg wypadków w ZSSR wykazuje, że rozpoczął się wreszcie nieunikniony proces rozkładu komunizmu. Wzajemna walka partyjna, akty terorystyczne oraz rozpaczliwe usiłowania przywódców komunizmu zwrócenia uwagi mas na politykę zagraniczną, świadczą, że "dyktatura proletarjatu" już się zachwiała. Do niedawna jeszcze sądzono, że w Rosji ustrój komunistyczny utrzymajn się nazawsze, w każdym zaś razie bardzo długo, przechodząc niemal w stan normalny. Sami komuniści w dużej mierze uwierzyli w stabilizację stanu rzeczy w Rosji. W związku z tem wszczęła Moskwa wysiłki w kierunku nawiązania normalnej współpracy z Europą Zachodnią i wyprowadzenia Rosji z zaklętego koła izolacji w jakiej żadne państwo w czasach obecnych trwać nie może. Tu właśnie wykazała się przepaść pomiędzy obejtywnemi warunkami odbudowy kraju, a ustrojem sowieckim. Przemysł, handel, ani też rolnictwo nie dadzą się w żaden sposób pogodzić z ustrojem politycznym, który krępuje samodzielną incjatywę jednostek, czy też ciał zbiorowych. Zasadniczym warunkiem podniesienia stanu ekonomicznego kraju jest udzielenie swobód obywatelskich i ipolitycznych. Komuniści to oddawna zrozumieli, wszelako nie mogli się zdecydować na żadną z dwóch alternatyw: likwidacja dyktatury partji, czy też porzucenie prób europeizacji Rosji. Rząd Stalina dreptał na miejscu bojąc się wyciągać logiczne wnioski z wytworzonej sytuacji. Natomiast Trocki i Zinowjew kategorycznie zażądali porzucenia "burżuazyjnej drogi" prowadzącej nieuchronnie do ustroju demokratycznego. Przyznać należy, że obaj ci wybitni

komuniści trafnie sytuację ocenili. Rząd Stalina przegrał na wszystkich frontach /niepowodzenie w Chinach, ferment wewnnątrz kraju i t-d./. Dyktatura partji zmierza do strachu. Obecnie od samych leaderów komunizmu zależy ich dalszy los.

Historja poucza, że nikt nie potrafi w należytym czasie zawrócić z drogi ucisku i dyktatury, broniąc uporczywie pozycyj do chwili kompletnej katastrofy.-

"Rytas" o niebezpieczeństwie agresji polskiej.-

"Rytas" N.163 z dnia 22 lipca r.b. Artykuł p.t.: "Nie należałoby siebie oszukiwać". Streszczenie:

W ostatnich czasach z ust szeregu działaczy społecznych na Litwie, a nwet z ust osob, stojących blisko steru państwa daje się słyszeć twierdzenie, jakoby Wilno było potrzebne Polsce ze względów strategicznych. Pomiędzy innemi p. Premjer Woldemaras, w udzielonym niedawno przedstawicielom prasy litewskiej wywiadzie, oświadczył co następuje:

"Wobec naprężenia ogólnej sytuacji politycznej w Europie, zwłaszcza zaś wobec naprężenia stosunków polsko-sowieckich, chwila obecna jest wielce niedogodną dla wysuwania sprawy wileńskiej. Wilno, jako punkt strategiczny ma w chwili obecnej dla Polski szczególną wagę..."

Gdyby p. Premjer Woldemaras nie wspomniał o Rosji trudno byłoby się połapać w strategicznej donioslości Wilna, ktore zarówno w stosunku do Rosji, jak Niemiec posiada podobne znaczenie. Z wywiadu p. Premjera wynika zaś jasno, że "aureolę" miasta strategicznego nadaje Wilnu Rosja.

Litwa pod względem strategicznym jest w sytuacji jak najgorszej. Polska może osaczyć Litwę z trzech stron: zachodniej, południowej a poczęści i wschodniej. Ostateczne wszelako rezultaty walki oraz przebieg operacyj wojennych zależą od ustosunkowania się sił wzajemnych oraz od poziomu moralnego obu stron wojujących. Ten ostatni wzgląd jest szczególnie ważny, jak o tem świadczy historja. Wszelako współczesna taktyka wojenna opiera się zwykle na t.zw. ślepej dyscyplinie, z pominięciem wszelkich możliwych niespodzianek. Taką też miarką mierzyć należy przyszłe polsko-rosyjskie operacje wojenne, zwłaszcza, że Polska w czasie wojny nie może liczyć na niespodzianki o charakterze moralnym, już chociażby dla tego, że 30 blisko procent wojska polskiego stanowią żywioły obce, a nawet wrogie dla państwa. Operacje takiego wojska opierać się mogą jedynie na ślepej dyscyplinie.-

Czy Rosji może grozić agresja Polski? W czasie wojny Polska może wystawić maksimum trzy miljony regularnego wojska, /licząc 10% ogółu ludności./. Obecna granica polsko-rosyjska wynosi około 1000 km. a więc na km. przypadałoby po trzy tysiące żołnierzy polskim. W tym samym czasie Rosja mogłaby wystawić około 18 miljonów wojska, a więc po 18 tys. żołnierzy na km. czyli 6-krotnie więcej. Przyjąwszy nawet, że wskutek braku oręża Rosjaby wystawiła połowę wspomnianej liczby wojska /9 miljonów/, Polska w żaden sposób nie może względem Rosji zdobyć się na agresję. Gdyby zaś nawet taki wypadek zaszedł, to Wilno żadnych pod tym względem korzystnych widoków dla Polski nie przedstawia, gdyż zachodnia granica Rosji wynosi około 5000 km. a więc Polska chcąc istotnie zagrazić Rosji musiałaby sobie obrać jako punkt wypadowy, nie Wilno, a tylko Archangielsk, względnie Sawastopol.-

Przyjmując możliwość obrony Polski przez agresją rosyjską,stwierdzić przedewszystkiem należy,że Wilno nie stanowi żadnej twierdzy,ani też ważnego kolejowego,któryby mógł dla Polski posiadać większe strategiczne znaczenie, Pod tym względem Wilno dałoby się doskonale zastąpić przez stację Wołkowysk /kilkaset km, na południe od Wilna/,Państwo rozporządzające mniejszą siłą zbrojną od swego przeciwnika zmierzać winno do tego,aby teren operacji wojennych był jak najwęższy,Granica Wileńszczyzny z Rosją wynosi mniej więcej 200 km,Po odrzuceniu tej granicy pozostałoby Polsce 800 km,co mogłoby znacznie powiększyć szanse sukcesów wojennych po stronie Polski,W armji polskiej znajdowałoby się wówczas mniej żywiołów obcych,nie polskich,Rosja pragnąc uderzyć na Polskę od strony Wileńszczyzny musiałaby pokonać wpierw opór Litwy,która całą swą siłę zbrojną skierowałaby ku obronie wspomnianych 200 km, granicy Wileńszczyzny z Rosją,Obecnie zaś,gdy Wilno znajduje się w rękach Polaków,Litwa na wypadek wojny Polski z któremkolwiek z jej sąsiadów stanie bezwarunkowo po stronie tego państwa,z którego pomocą będzie mogła odzyskać swą stolicę Wilno,Wprawdzie ewentualność taka nie leży w interesach Litwy,lecz jest nieunikniona ze względu na zbyt wielkie apetyty polskie i krótkowzroczność kierowniczych sfer polskich,-

Z powyższego wynika wyraźnie,że Wilno nie posiada dla Polski żadnego dodatniego znaczenia strategicznego, Wprost przeciwnie:Posiadając Wilno i walcząc z jakiemkolwiek państwem, Polska zmuszona będzie liczyć się z poważnemi pretensjami litewskiemi z północo-zachodu,

Polska używa strategiczności Wilna jako pretekstu dla zamaskowania kroku gen,Żeligowskiego,Psychologicznie jest to całkiem zrozumiałe,wszelako politycznie zgoła nieuzasadnione,-

Z zacytowanego powyżej urywka wywiadu Premjera Woldemarasa wynika również,że p,Woldemaras spodziewa się iż Litwa odzyska Wilno bez presji postronnej,W najgorszym zaś razie presja ta byłaby ukryta, zakulisowa,Podobny sposób odzyskania przez Litwę Wilna wymaga rzecz prosta od Polski większej lub mniejszej dobrej woli w kwestji porozumienia z Litwą nawet za cenę Wilna,W danym wypadku premjer litewski dobrze jak widać przestudjował taktykę Stresemanna i Brianda i zamierza kroczyć w ślady owych mężów stanu,Wszelako warunki,w jakich się znajdują Francja i Niemcy w dużej mierze różnią się od warunków,w jakich jest Polska i Litwa, Pozatem podobnych ludzi,jak Briand nawet ze świecą trudnoby znaleść nawet wśród socjalistów polskich,Nie jest przecież tajemnicą,że socjalistyczny polski "Robotnik" oddawna już domaga się "skończenia z państwem kowieńskiem",oczywiście drogą likwidacji tego ostatniego,Gdyby w podobny sposób urabiało się opinję publiczną w Niemczech przeciwko Francji i odwrotnie,to usiłowania p,Stresemanna i Brianda niewątpliwie byłyby jałowe,Sądzić przeto należy,że Litwa może się spodziewać odzyskania Wilna raczej drogą należytego wyzyskania naprężonej sytuacji politycznej w Europie,ani żeli drogą wyczekiwania na dobrowolną zgodę Polski na zwrót Litwie Wilna,Zbyt wiele bowiem Litwa zawodów już doznała pokładając wiarę w życzliwość Polski względem państwa litewskiego,-

W y w i a d p r e m j e r a W o l d e m a r a s a w s p r a w i e b i e ż ą c e j p o l i t y k i l i t e w s k i e j . -

"Rytas" N.163 z dnia 22 lipca r.b. Streszczenie:

"Idische Stimme" w N.166 zamieszcza wywiad swego korespondenta z litewskim premjerem i ministrem spraw zagranicznych prof.Woldemarasem w sprawach bieżących.-

Na zapytanie korespondenta w sprawie wyjazdu delegacji litewskiej do Berlina odpowiedział p.Woldemaras co następuje:Istotnie delegacja litewska wyjechała do Niemiec nie w celu prowadzenia układów w sprawie zawarcia paktu handlowego,lecz celem zbadania wzajemnych stosunków handlowych oraz wzajemnych warunków.W zasadzie sprawa ta już dawno została wyjaśniona.Obecnie jedynie toczą się układy w sprawie konkretnych żądań litewskich i niemieckich.Prace przedwstępne delegacji będą trwały około tygodnia,poczem delegacja zakomunikuje o rezultatach rządowi,zaś właściwe dalsze układy w sprawie paktu handlowego rozpoczną się jedynie jesienią.-

W sprawie głosów prasy zagranicznej o stosunkach polsko-litewskich oświadczył p.Premjer korespondentowi "Idische Stimme" co następuje:Właściwie nic potrafię nic odpowiedzieć,gdyż przedewszystkiem niepodobna mówić o nie istniejącej rzeczy.Z Polską żadnych układów nie prowadzimy i odnośna koncepcja w tej sprawie mojej deklaracji sejmowej nie została zmieniona.Rząd pod tym względem stanowiska swego nie zmienił.Jesteśmy gotowi podjąć pośrednie,czy bez,pośrednie rokowania z Polską jedynie wówczas,gdy Polska przyzna nasze prawo do okupowanych terenów.Dotychczas nic nam niewiadomo,ażeby Polska w tym kierunku miała coś uczynić.-

Premjer nie dał konkretnej odpowiedzi w sprawie pogłosek o rzekomem porozumieniu tautininkow z krikszczioniami,zadawalniając się następującem oświadczeniem:"Rząd obecny nie odpycha od siebie żadnej partji,byłeby ta ostatnia nie wdawała się w robotę antypaństwową.Rząd jednakowo się zapatruje na wszystkie partje,zarówno prawicowe, jak i lewicowe.Motywy nieporozumień pomiędzy rządem a partjami poszczególnemi są raczej osobiste,aniżeli zasadnicze.Wogóle nie czynimy żadnej różnicy pomiędzy partjami.Udzielamy im w miarę możności kredytów i żadna z nich nie cieszy się specjalnemi prawami.

Co do referendum w sprawie zmiany Konstytucji,oświadczył p.Premjer,że zostanie wpierw ogłoszony projekt zmiany Konstytucji celem zaznajomienia z nim społeczeństwa, któreby wówczas mogło wyrazić swą opinję.Następnie projekt zmiany Konstytucji opublikowany zostanie w "Viriausybes Zinios" /Dziennik Urzędowy/ wraz z załączeniem szczegółów przeprowadzenia referendum./Korespondent ryskiego "Siewodnia" podaje jakoby wolno będzie przytem prasie litewskiej swobodnie się w sprawie projektów rządowych wypowiedzieć/.

Trudno narazie orzec kiedy się referendum odbędzie,wszelako jest to kwestja najbliższej przyszłości.

Korespondent "Idische Stimme" dowiedział się po zatem,że w początkach przyszłego miesiąca ma przybyć do Kowna łotewski minister spr.zagr.Zeelens celem rewizytowania prof.Woldemarasa,który podczas pogrzebu b.prezydent łotewskiego Czakste bawił u p.Zeelensa w Rydze w ciągu dwóch dni

"L i e t u v a" o s t o s u n k u P o l s k i do L i t w y ,-

"Lietuva" N,165 z dnia 22 lipca r,b,Artykuł p,t,"Daltonizm Polski", Streszczenie:

Polska oddawna cierpi na donkiszotyzm jeżeli chodzi o jej stosunek do Litwy,Polska widzi Litwę nie w świetle rzeczywistem,a tylko tak,jak ją sobie wyobraża,W okresie przedwojennym wyobrażano sobie w Polsce,że Litwini są Polakami różniącymi się od królewiaków jedynie djalaktem i obyczajami,/"Gente Lithuanus,natione polonus",/ Gdy rozpoczął się litewski ruch narodowościowy Polacy dopatrywali się w nim intryg garstki przekupionych agentów,Gdy zaś powstała niepodległa Litwa była ona dla Polski jedynie "wytworem Berlina i Moskwy" bez żadnych podstaw bytu samoistnego,

Ostatnim przykładem daltonizmu polskiego w stosunku do Litwy jest pobyt p,Herbaczewskiego w Polsce,Prasa, a za nią i społeczeństwo polskie odrazu wyobraziły sobie, że p,Herbaczewski cieszy się na Litwie ogromnemi wpływami, jest wielkim politykiem i najbliższym doradcą litewskich mężów stanu,P,H,Nie zamierzał zapewne grać roli Krestakowa /z komedji Gogola "Rewizor"/,Wszelako,gdy w Polsce za takiego go przyjęto,p,H,udzielił prasie polskiej iście krestakowskich wywiadów,Zwłaszcza wywiad udzielony przez p,H, wileńskiemu "Słowu" i dopatrujący się rzekomych wysiłków rządu litewskiego wyzwolenia się "z żelaznych kleszczów niemieckich" jest jednym zbiorem nonsensów,P,H,po za udzielaniem "miarodajnych" informacyj o Litwie poucza Polskę jakiej się taktyki ma trzymać w układach z Litwą,mianowicie nie powinna się podczas rokowań zgoła poruszać sprawy wileńskiej,Podobne głupstwa przyjmować może na serjo jedynie ten kto nie ma o istotnym stanie rzeczy najmniejszego pojęcia, Prasa polska niejednokrotnie już uciekała się do czerpania podobnych informacyj o Litwie,Zbiegli z Litwy Polacy zajmują w Polsce nieraz odpowiedzialne nawet stanowiska,Posiadając w większości wypadków język litewski i stykając się niewątpliwie z prasą litewską Polacy owi mogliby posiadać bardziej,zdawałoby się, ścisłe informacje o stanie rzeczy na Litwie,mimo to prasa polska woli się informować u różnych Krestakowych,którzy powtarzają oklepaną piosenkę o "niemieckiej i moskiewskiej intrydze w Kownie",

Możnaby zrozumieć ignorację polską w sprawach Litwy przedwojennej,Wszelako trudno pojąć to,że Litwa,która od dziewięciu już lat cieszy się życiem niepodległem,stanowi tak dalece terram incognitam dla społeczeństwa i prasy polskiej,Fakt ten nazwać można polskim daltonizmem politycznym,który w umysłach polskich utożsamia politykę kowieńską z "intrygami Berlina czy Moskwy",-

Wzmiankowany daltonizm polityczny i wypływający stąd donkiszotyzm nie pozwala społeczeństwu polskiemu na objektywną ocenę sytuacji na Litwie,-

"L i e t u v o s Ž i n i o s" o o ś w i a d c z e n i u P r e m j e r a W o l d e m a r a s a w s p r a w i e s t o s u n k ó w z P o l s k ą ,- "Lietuvos Žinios" N, 165 z dnia 22 lipca r,b,

Premjer Woldemaras powinien był bardziej szczegółowo poinformować zagranicę o stanie stosunków polsko-litewskich,co do których krążą jak najfantastyczniejsze pogłoski-,

II. ŻYCIE GOSPODARCZE.-

Dokoła układów gospodarczych Litwy z Niemcami.-

"Memeler Dampfboot" N.169 z dnia 22 lipca r.b.Streszczenie:

Dnia 19 lipca r.b.rozpoczęły się w Berlinie układy gospodarcze pomiędzy Litwą a Niemcami,mające na celu zawarcie traktatu handlowego.W sprawie tej pisze "Vossische Ztg" co następuje: Od dłuższego czasu sfery gospodarcze obu krajów pracowały nad porozumieniem gospodarczem niemiecko-litewskiem.Termin ostatecznego porozumienia wciąż był odkładany. Obecnie jednak spodziewać się należy,że delegacja litewska zaopatrzona została w dostateczne pełnomocnictwa,które umożliwiają zawarcie paktu handlowego.Stworzenie normalnych stosunków handlowych miałoby nadzwyczajną doniosłość dla obu krajów.Stosunki te doznały już pewnego odprężenia na skutek wzajemnych oświadczeń złożonych w Genewie przez p.Stresemana i Woldemarasa.W układach obecnych chodzi o to przedewszystkiem,ażeby przystosować zawarty w czasach inflacji markowej parkt handlowy do nowych,zmienionych stosunków gospodarczych.Pierwsze spotkanie delegatów niemieckich i litewskich pozwoliło jedynie na wymianę wzajemnych propozycj,które obecnie mają być rozpatrzone przez czynniki miarodajne.Prawdopodobną jest przeto rzeczą,że rokowania litewsko-niemieckie nie odrazu posuną się naprzód.Zbadanie wzajemnych propozycyj wymaga dłuższego czasu.-

"Lietuva" N.162 z dn.21 lipca pisze w powyższej sprawie pod tyt.:"Rozpoczęcie układów ekonomicznych z Niemcami" - co następuje:

W 1923 roku podpisany został pakt handlowy pomiędzy Litwą a Niemcami.Ratyfikowano go w 1924 roku.Wobec tego jednak,że współczesne warunki życia ekonomicznego zmieniają sięz niezwykłą szybkością,wspomniany pakt wymaga zasadniczej rewizji i gruntownych poprawek.-

Stosunki handlowe litewsko-niemieckie obrazuje tabelka poniższa:w 1923 r. ogólny eksport zagraniczny Litwy wyniósł 146.794.4 tys. litów,eksport zaś litewski do Niemiec wyraził się sumą 63.499.6 tys.litów; w 1924 roku eksport ogólny - 236.583.6 tys.lt., eksport do Niemiec - 114.664,0 tys.lt.; w 1925 r. eksport ogólny 242.714,8 tys.lt. eksport do Niemiec 123.118.7 tys.lt.; w 1926 r. eksport ogólny 253.299.6 tys.lt, eksport do Niemiec 118.577.8 tys.lt.;Procentowo więc eksport litewski do Niemiec wyraził się w stosunku do eksportu ogólnego jak następuje:1923 r. - 43,26% 1924 r. - 43.1%,1925 - 50,73%, 1926 - 46.81%.

Ogólny import Litwy wyraził się w 1923 roku sumą 156.627.2 tys.lt.import z Niemiec - 126.701.6 tys.lt, w 1924 roku ogólny import 206.533.8 tys.lt, import z Niemiec - 129.221.3 tys.lt, 1925 r. import ogólny - 252.702.8 tys.lt. import z Niemiec - 143.044.5 tys.lt., w 1926 r. import ogólny 240.760.8 tys.lt, import z Niemiec - 129.541.6 tys.lt; procentowo import litewski z Niemiec w stosunku do importu ogólnego przedstawiał się jak następuje:w 1923 r. - 80,89%, w 1924 - 62.58%, w 1925 - 56.61%, 1926 - 53.81%.-

Ogólny import niemiecki wyraził się sumą 6.161.168 tys.mk. w r.1923, import niemiecki z Litwy - 28.349 tys.mk. 1924 r. import niemiecki ogólny - 9.260.598 tys.mk. import z Litwy 44.442 tys.mk., 1925 r. import ogólny niemiecki 13.080.165.tys.mk. import z Litwy - 51.620 tys.mk. w 1926 r. import niemiecki ogólny - 10.566.264 tys.mk. import z Litwy - brak wiadomości; procentowo import niemiecki z Litwy w stosunku do ogólnego importu niemieckiego przedstawiał się jak następuje:w 1923 r. - 0,4%, w 1924 - 0,4%, 1925 - 0,4%, 1926 brak wiadomości.-

Ogólny eksport niemiecki zagranicę wyraził się w 1923 roku sumą: - 6.116.440 tys.mk.,eksport niemiecki z Litwy - 71.083. tys.mk; w 1924 r. eksport niemiecki ogólny - 6.583.085 tys.mk. eksport do Litwy - 48.849 tys.mk. w 1925 eksport niemiecki ogólny - 8.838.061 tys.mk. eksport do Litwy - 53.714 tys.mk. w 1926 r. eksport niemiecki ogólny - 9.854.321 tys.mk. eksport do Litwy - brak wiadomości.-Procentowo eksport niemiecki do Litwy w stosunku do ogólnego eksportu niemieckiego przedstawiał się ~~najkx~~ jak następuje: w 1923 - 1,2%, w 1924 - 0,7%, w 1925 - 0,6%, w 1926 - brak wiadomości.-

Cyfry powyższe świadczą o rozmiarach handlu Litwy z Niemcami.Niemal połowa eksportu litewskiego kieruje się do Niemiec;podobny stosunek zachodzi w ~~niemieckim~~ litewskim eksporcie,dochodząc nawet do 80% ogólnego importu litewskiego.Handel Litwy z Niemcami okazuje nawet tendencje zniżkowe, zwłaszcza eksport litewski.W roku bież eksport z Litwy wyniósł za pierwsze cztery miesiące 93,6 miljon.lt. z czego na Niemcy przypada 0,47 milj.czyli 45,76%.Import litewski za tenże okres wyraża się sumą 77,6 milj.z czego na Niemcy przypada 42,3 miljona,to znaczy 54,93%.Cyfry powyższe świadczą że bilans handlowy korzystniejszy jest dla Niemiec aniżeli dla Litwy.-

Eksport litewski do Niemiec według pozycyj szczegółowych przedstawia się jak następuje:w 1924 r.żywe bydło na sumę 20.950.000 lt.,artykuły żywnościowe na sumę 28.401.000 lt.surowców i półfabrykatów na sumę 61.595.000 lt wyrobów gotowych na sumę 3.714.000 lt.; w 1925 r. żywego bydła na sumę 27.906.000.lt. artykuły żywnościowe - 28.611.000 lt., surowce i półfabrykaty - 61.462.000 lt. wyroby gotowe 51.038.000 lt.; w 1926 r.bydła żywego na sumę 33.033.000 lt artykuły spożywcze 37.751.000 lt.,surowce i półfabrykaty 45.170.000 lt.wyroby gotowe ~~xxxxxxxxx~~ 2.620.000 lt.W ~~kx~~ eksporcie litewskim do Niemiec pierwsze miejsce zajmują przeto surowce i materjały nawpół obrobione, a więc materjał leśny,skóry,kożuchy,wełna,nasienie lnu i t.d.Ta grupa eksportowa wykazuje tendencje zniżkowe.Na drugim miejscu znajduje się grupa artykułów spożywczych obejmującą zboże,mięso,produkty mleczne,jaja i t.d.Grupa ta wykazuje tendencje ~~xx~~ zwyżkowe.Na trzecim miejscu postawić należy bydło,którego eksport z Litwy wciąż się od 1924 roku zwiększa,przyczem główną pozycję w tej grupie zajmuje nierogacizna.Na czwartem i ostatniem miejscu figuruje grupa wyrobów gotowych,która wykazuje tendencje wybitnie zniżkowe.-

Mimoże eksport bydła i artykułów spożywczych z Litwy wzrasta,wzrost ten nie jest proporcjonalny do rozwoju rolnictwa litewskiego.Grupa eksportowa żywego bydła wzrosła głównie wskutek zwiększonego eksportu nierogacizny.Eksportowała Litwa nierogacizny do Niemiec w 1924 r. 38.711. sztuk na sumę 10.507.300,w 1925 r. 47.275 szt. - 13.604.900 lit. w 1926 r. 70.864 szt. na sumę 20.263.700 lt; bydła rogatego eksportowano do Niemiec: w 1924 r. - 12.549 szt. na sumę 2.550.700 lt. w 1925 r. - 6.809 szt. na sumę - 3.986.500 lt. w 1926 r. - 7.904 szt. na sumę 4.506.800 lt.;koni eksportowała Litwa do Niemiec w 1924 r.4.035 szt.na sumę 5.277.000 l.

w 1925 r. - 6.004 szt. na sumę 4.463.800 lt, w 1926 r. - 1.613 szt. na sumę - 893.800 lt; eksport gęsi z Litwy do Niemiec wyniósł w 1924 r. - 262.771 szt. na sumę 3.600.600 l w 1925 r. - 183.067 szt. na sumę 2.548.400 lt., w 1926 r - 314.803 na sumę - 3.583.800 lt.-

Z powyższego wynika, że wzrósł głównie eksport nierogacizny, a w pewnym stopniu także eksport gęsi. Zmalał natomiast eksport bydła rogatego oraz koni. Co się tyczy eksportu produktów rolniczych to najlepiej prosperuje eksport masła. W 1924 r. eksportowała Litwa do Niemiec przetworów mlecznych na sumę 6.924.000 lt, w 1925 r. - samego masła eksportowała Litwa do Niemiec na sumę 6.476.000 lt. , zaś w 1926 r. - na sumę 11.868.000 lit. Zmniejszył się natomiast znacznie eksport świeżego mięsa: w 1924 r. wyrażał się sumą 9.713 tys. lt. w 1925 r. - 5.134.000 lt. wreszcie w 1926 r. - 7.510.000 lt.-

Biorąc naogół eksport litewski do Niemiec poczynając od 1925 roku wzrósł bardzo nieznacznie /nierogacizna, przetwory mleczne/. Zmalał natomiast eksport bydła rogatego, a to wskutek zakazu władz niemieckich, powodujących się rzekomo względami sanitarnemi. Eksport koni do Niemiec zmalał głównie wskutek nadmiernych ceł niemieckich. Tak więc Niemcy krępują eksport litewski z jednej strony drogą nakładania wysokich ceł, z drugiej zaś drogą zakazów rzekomo sanitarnych. Rolnictwo litewskie potrzebuje niezwłocznego skasowania tych zakazów. Względy sanitarne, na jakie władze niemieckie się powołują nie mają żadnego uzasadnienia, gdyż w ostatnich latach na Litwie mniej panuje chorób zakaźnych, aniżeli w Niemczech.

Spodziewać się należy, że Niemcy zrozumieją bezmyślność zakazów sanitarnych względem Litwy i przestaną nakładać wysokie cła na importowane z Litwy artykuły. Ufać przeto należy, że rokowania odrazu wejdą na dobrą drogę i nie będą stanowiły większej przeszkody dla zawarcia upragnionego paktu handlowego.-

P r z e g l ą d e k o n o m i c z n y L i t w y z m a j a r. b.

"Lietuvos Ukis" N.7 /58/ t.V. z lipca r.b. Streszczenie:

Rolnictwo.-

Stan zasiewów według komunikatu oficjalnego wyglądał w dniu 1 czerwca r-b- jak następuje: żyto ozime - 3,1, /w dniu 1 maja r.b. 3,4/, pszenica ozima - 3,2 / w dniu 1.V. 3,2/, koniczyna jednolatka - 3,5 /1.V.r.b. 3,5/, koniczyna 2-letnia 2,6 /1.V.r.b. 2,8/, trawa polna - 2,6 / 1.V.r.b.2,5/ trawa łąkowa - 2,2 /1.V.r.b. 2,4/. Z powyższego wynika, że pogorszył się w ciągu maja stan zasiewów i żyta, a mianowicie o 0,3, czyli o 10%. Dnia 1 maja żyto było oceniane jako wyżej niż średnie, obecnie zaś jako średnie. Pszenica utrzymała się na tym samym poziomie /średnim/ koniczyna jednoletnia utrzymała się na poziomie wyżej niż średnim, zaś dwuletnia pogorszyła się o 0,2 p. /przedtem średnia, obecnie niżej niż średnia/. Stan trawy polnej - niżej niż średni, łąkowej zaś - niemal zły.

W roku bież. spóźniono się z zasiewem zbóż jarych o dwa tygodnie. Pod koniec maja zaledwie połowa rolników zasiewy zakończyło. Warunki siejby były naogół niepomyślne, gdyż rola była zbyt wilgotna. Według uzyskanych wiadomości obszar zasiewów zbóż jarych w roku bież. się nie zmniejszył, w pewnych miejscowościach nawet wzrósł. Stan zasiewów ozimych w poszczególnych powiatach Litwy przedstawia się jak następu

je:w powiecie Olickim - żyto w dniu 1,VI,2,8,w dn,1,V, - 3,0, pszenica 1,VI, - 3,0, 1,V,- 3,0, koniczyna jednoletnia - 1,VI - 3,4, 1,V, - 3,4, koniczyna dwuletnia - 1,VI, - 2,3, 1,V, - 2,5, trawa polna - 1,VI, - 2,4, 1,V, - 2,4, trawa łąkowa - 1,VI, - 2,3, 1,V, - 2,1;,w pow, m a r j a m p o l s k i m : żyto 1,VI, - 3,1, 1,V, - 3,3, pszenica - 1,VI - 3,3, 1,V, - 3,4, koniczyna jednoletnia - 1,VI, 3,3 1,V, - 3,3, koniczny dwuletnia - 1,VI, - 2,5, 1,V, - 2,7, trawa polna 1,VI - 2,7, 1,V, - 2,6, trawa łąkowa 1,VI, - 2,4, 1,V - 2,0; pow, S e j n e ń s k i : żyto 1,VI,3,1 1,V, - 3,4, pszenica - 1,VI - 3,1, 1,V- - 3,1, koniczyna jednoletnia 1,VI, - 3,4, 1,V, 3,4, koniczyna dwuletnia 1,VI 2,4, 1,V, 2,6, trawa polna 1,VI, - 2,4, 1,V - 2,6, trawa łąkowa 1,VI - 2,2, 1,V, - 2,1, pow, S z a c k i - żyto - 1,VI - 3,1, 1,V, 3,5, pszenica 1,VI 3,3, 1,V - 3,4 koniczyna jednoletnia 1,VI, 3,5, 1,V, - 3,5, koniczna dwuletnia 1,VI - 2,5, 1,V, - 2,7,trawa polna - 1,VI - 2,8, 1,V, - 2,6, trawa łąkowa - 1,VI - 2,2, 1,V - 2,2; Na tym samym mniej więcej poziomie utrzymały się zasiewy we wszystkich innych powiatach Litwy,-Wskaźnik 3,1 odpowiada mniej więcej 21 - 22 cnt, zboża z jednego hektara, Wobec tego zapasów zboża wystarczy nietylko na konsumcję wewnętrzną lecz także na eksport,-Z tabelki powyższej wynika,że stosunkowo źle wypadło żyto w Suwalszczyźnie, w pow, wschodnich i na Żmudzi,Charakterystyczną jest rzeczą,że stan zasiewów żyta nie poprawił się w ciągu maja w żadnym z powiatów,Natomiast pszenica poprawiła się w pow,Wyłkowyskim, Rakiskim,Szawelskim i Rosiańskim o 0,1,Koniczyna jednoletnia uległa poprawie w powiatach wschodnich i środkowych; w Suwalszczyźnie i na Żmudzi pozostała bez zmian,pogorszyła się natomiast w pow,Kłajpedzkim,Koniczyna dwuletnia uległa pogorszeniu we wszystkich powiatach za wyjątkiem Żmudzi, Trawa polna poprawiła się jedynie w powiatach wschodnich,natomiast uległa pogorszeniu w pow,Kłajpedzkim,pozostając w innych powiatach bez zmian,Trawa łąkowa uległa poprawie we wszystkich powiatach za wyjątkiem wschodnich,gdzie pozostała bez zmian,W związku z pogorszeniem się stanu zasiewów ozimych w ciągu maja,wzrosła cena na żyto i pszenicę /z 32 33 na 35 - 36 żyto;z 42 - 43 na 44,- 45 pszenica/

Przemysł,-

W roku bieżącym wykupiono mniej patentów,aniżeli w roku ubiegłym,a mianowicie:patenty /świadectwa przemysłowe/ I kategorji do dnia 1,I,1927 r, - 1, w I-ym mies, r,b, 0, do dnia 1,IV,r,b, - 1; II kat, - 0, III kat- do dnia 1,I,r,b 6, w I,ym mies, - 1, w II i III - 0, ogółem - 7, do dnia 1,IV - 7, IV kateg, do dnia 1,I,r,b,45, w I-ym mies, 8, w II-m mies, - 2, w III-m - 0, ogółem 55,do dnia 1,IV, - 52, V-ej kateg, do dnia 1,I,r,b, 93, w I-ym mies, 23, w II,im 3, w III - 11, ogółem 130, do dnia 1,IV - 109, VI,tej kat, do dnia 1,I,r,b, 203, I-ym mies, 75, II-im - 9, III - im - 7 ogółem 294,do dnia 1,IV, - 312,- VII-ej kat, do dnia 1,I,r,b 503, I-ym mies, 265, w II,im - 72, w III-im 45, ogółem- 885 do dnia 1,IV - 837, VIII,ej kateg, - do dnia 1,I,r,b, 1708, I-ym mies, - 951, w II-im mies - 189, w III-im 131,ogółem 2,980, do dnia 1,IV r,b, 3,103,-Ogółem do dnia 1,I,r,b, wykupiono patentów /świadectw przemysłowych/2,559, w I-ym mies 1,321, w II-im mies,275, w III-im 191, ogółem - 4,352,Do dn. 1,IV - 4,461,Innemi słowy w roku bieżącym wykupiono o 79 patentów mniej,aniżeli w roku ubiegłym,Obniżenie tej liczby przypada tylko na VIII kategorję,a więc na drobne zakłady przemysłowe, zatrudniające nie więcej czterech robotników, liczba zakładów przemysłowych zatrudniających od 5 - do 15 robotników, t,zn, VII i VI kat, nietylko nie zmalała lecz nawet wzrosła o 54 przedsiębiorstwa,Wzrosła

również liczba przedsiębiorstw średnich,t,zn, zatrudniających od 5 - 15 robotników, jak również od 15 - 50,Liczba drobnych przedsiębiorstw zmalała wskutek przyczyn lokalnych, tak np: młyny w dużej części nie powykupywały świadectw przemysłowych na I-sze półrocze r,b, z powodu nieurodzaju zeszłorocznego,-

Produkcja akcyzowana w roku bież, wzrosła:w ciągu czterech miesięcy r,b,wyprodukowano 686,811 litrów piwa,pod czas kiedy wciągu pierwszych czterech miesięcy r,ub, produkcja piwa wyraziła się tylko w 710,398 litrów; wina wyprodukowano w ciągu 4 mies, r,b, 22,298 litrów,podczas kiedy w tym samym okresie r,ub, - 7,050 litrów,zapałek /w tys,pud/ w ciągu pierwszych czterech miesięcy r,b, wyfabrykw wyprodukowano 4,957,w roku ubiegłym zaś w tym samym okresie zaledwie 4,176,Gilzów /w tys,szt,/ w ciągu pierwszych 4 mies, r,b, 5,165,w roku ubiegłym - 4,675,tytoniu - w ciągu pierwszych 4 mies,r,b, 64,036 kg, w tym samym okresie r,ub, 82,545,-Z powyższego wynika,że produkcja wina wzrosła niemal trzykrotnie,produkcja zapałek o 15%,produkcja gilz o 19%,Zmniejszyła się jedynie produkcja tytoniu o 2,8%,-

Handel,-

W kwietniu r,b, eksport litewski wyraził się sumą 18,miljonów lt, import zaś 21,4 milj,lt,,bilans pasywny więc wyniósł 3,4 milj,lt,W roku bieżącym 1 kwiecień jest miesiącem o biernym bilansie handlowym,W ciągu pierwszych czterech mies, r,b, eksport litewski wyniósł 94,6 milj lt, import zaś 77,6,bilans czynny więc wyraził się cyfrą 17 milj,lt,W porównaniu z marcem r,b,eksport litewski zmalał o 6,8 milj,lt,, import zaś o 2,5 milj,Według poszczególnych pozycyj eksport w marcu i kwietniu r,b, przedstawiał się w porównaniu z eksportem kwietniowym r,ub,k jak następuje:Eksportowano:koni w kwietniu r,ub, 963 szt, wartości 538,000 lt,w kwietniu r,b, - 3,187 szt, wartości 1,438,9 tys lt, nierogacizny - kwiecień r,ub, - 4,064 szt, wartości 1,114,5 tys,lt,,kwiecień r,b, - 4,272 szt, wartości 872,1 tys,lt,; świeże mięso - kwiecień r,ub, - 128 tonn, wartości 403,1 tys,lt, kwiecień r,b, - 139,8 t, wartości 405,4 tys,lt, ; masło - w kwietniu r,ub - 114,9 tonn wartości 967,7 tys,lt, w kwietniu r,b, 126,5 t, wartości 847 tys, jaja - kwiecień r,ub, - 347,3 tonn wartości 1,421,6 tysł lt kwiecień r,b, 264,3 t, wartości - 796,9 tys, lt; zboża - 1,587 tys,tonn wartości - 654,5 tys,lt, w kwietniu r,b, - 120,8 tonnłt,wartości 55,2 tys,lt,;,w tej ilości: pszenicy kwiecień r,ub, 314,7 tonn, wartości - 191 tys,lt,,kwiecień r,b, 0,3 t, wartości 0,3 tys,lt,żyta kwiecień r,ub, - 3,9 tonn,wartości 1,7 tys,lt,kwiecień r,b, - 0,7 wartości 0,5, jęczmień kwiecień r,ub - 10,6 t, wartości 4,3 tys,lt, kwiecień r,b, - 49,3 t, wartości 21,8 tys,lt,, owies - kwiecień r,ub - 10,4 t, wartości 4,4 tys,lt, kwiecień r,b, 5 t, wartości 2,3 tys,lt, wyka kwiecień r,ub,970,6 t, wartości 417,7 tys, kwiecień r,b, 52,7 t, wartości 2,9 tys,i t,d,; nasienie lnu kwiecień r,ub, 263,9 t, wartości 205,4 kwiecień r,b, 362 t, wartości 246,4 tys,lt, nasienie koniczyny kwiecień r,ub - 27,6 wartości 121,4 tys,lt, kwiecień r,b, - 72,3 t, wartości 300,2 tys,lt,, papierówka 3,657 t, wartości 364,9 kwiecień r,b, 770,2 t, wartości 37 tys,lt, belki osinowe - 736,6 t, wartości 73,9 tys,lt, kwiecień r,b, 1,094,5 t, wartości 140,8 tys, lt, deski kwiecień r,ub - 992 t, wartości 245,7 tys, lt, kwiecień r,b, 2,911,7 t, wartości 584,5 tys,lt, fornir,kwiecień r,ub, - 579,8 t, wartości 607,4 tys,lt, kwiecień r,b, 236,4 t, wartości 302,6, celuloza kwiecień r,ub, 5,223,1 t, wartości 3,838,4nkwiecień r,b, 2,762,7 tysłt wartości 1,757,4 tys,lt, len kwiecień r,ub,1,666,2 t, wartości - 5,964,1, kwiecień r,b, 1,377,1 t, wartości 4.472,3 tys,lt,-

Wynika z powyzszego,że główną przyczyną zmalenia
eksportu w kwietniu r,b,jest zmniejszenie się eksportu lnu
/o 5,4 milj,lt,/,jak również zmalenie eksportu nasienia lnu
/o 0,5 milj,lt,/Zmniejsza się wreszcie eksport materjału
leśnego.

W zestawieniu z eksportem kwietniowym r,ub,eksport
z roku bieżącego wykazuje wzrost pozycji eksportowej koni,
desek i szmat,natomiast zmniejszenie pozycji zboża,~~ap~~ papie
rówki i celulozy.Zmniejszenie się eksportu zboża jest obja
wem zrozumiałym.Natomiast zmalenie eksportu papierówki i ce-
lulozy nie da się wytłumaczyć,zwłaszcza,że rząd litewski
niedawno podwyższył stawkę celną na papierówkę importowaną
celem wzmożenia eksportu rodzimego.

Import w kwietniu r,bież, przedstawiał się w ze-
stawieniu z importem kwietniowym roku ubiegłego jak nastę-
puje:~~impm~~ solone śledzie kwiecień r,ub, 634,1 t, wartości
,388,4 tys,lt, kwiecień r,b,523,6 t, wartości 310,6 tys,lt,
cukierk kryształ,kwiecień r,ub, - 1,245,4 t, wartości 922,2
tys,lt,,kwiecień r,b, 1,255,5 t, wartości 1,086,5 tys,lt,
sól mielona - kwiecień r,ub, 1,512,1 t, wartości 140,5 tys,
lt, kwiecień r,b, 921,7 t, wartości 80,8 tys,lt, superfo-
sfat i nawozy sztuczne kwiecień roku ub, - 5,741,7 t, war-
tości 832,3 tys,lt, kwiecień r,b, 5,571,5 t, wartości 890,1
tys,lt, nafta i smary mineralne kwiecień r,ub, 2,515,4 t,
wartości 642,~~kwiecx~~ tys,lt, kwiecień r,b, 489,9 t, wartości
166,1 tys,lt,węgiel kamienny kwiecień r,ub, - 8,184,1 t,
wartości 473,1, kwiecień r,b, 12,886,8 t, wartości 791,1 tys
lt,,cement w kwietniu r,ub, 2,436,1 wartości - 309,5 tys,lt
kwiecień r,b, 4,944,0 t, wartości 456,1 tys,lt,; tkaniny ba
wełniane kwiecień r,ub,213,2 t, wartości 3,680,7 tys,lt, kwi
kwiecień r,b, 184,1 t, wartości 2,676,4 tys,lt, papier i
wyroby z papieru - kwiecień r,ub,346,1 t, wartości 527,9 tys
lt, kwiecień r,b, 443,3 wartości 502,9 tys,lt;maszyny rolni
cze - kwiecień r,ub, 159,1 t, wartości 318,8 tys,lt, kwie-
cień r,b, 175,1 ~~txxxk~~ wartości 305 tys,lt, i tąd,-

Import kwietniowy z roku bieżącego zmalał głównie
wskutek zmniejszenia się importu superfosfatu i manufaktu-
ry.Pozatem niema znaczniejszem zmiany pomiędzy importem kwie
tniowym roku bież, a importem roku ubiegł.

Według państw poszczególnych handel litewski przed
stawiał się w ciągu trzech pierwszych miesięcy r,b, w zesta
wieniu z kwartałem r,ub, jak następuje /procentowo/:
eksport:Belgja - 8,12 /r,ub,/, 1,84 /r,b,/; Czechosłowacja
8,22, 3,81; Danja - 0,33, 0,46; Wielko Brytanja - 30,70,
28,90; Estonja - 0,18, 0,00; Włochy 0,00, 0,09; Łotwa 10,86
11,19,; Holandja 0,91, 1,29; Francja 2,08, 1,81; ZSSR -
1,56, 0,51; Finlandja 0,00, 0,37; Szwecja - 3,33, 1,87;
Szwajcarja 0,40 , 0,00; U.S.A. - 0,81, 2,81; Niemcy 29,78 -
42,02; inne kraje 2,72, 3,03.-Import przedstawiał się procen
towo jak następuje:Belgja 1,10, 1,44; Czechosłowacja 8,56,
6,09,- Danja 1,04, 0,98; Wielko Brytanja 6,38, 7,18, Eston-
ja 0,96, 1,15,Włochy 0,55, 0,74; Łotwa 3,73, 3,30; Holandja
4,83, 2,41; Francja 1,36, 1,35; ZSSR - 0,99, 3,53,-Finlandja
0,14, 0,02; Szwecja 3,84, 1,28; Szwajcarja 0,40, 0,74,
U.S.A. 4,63, 5,68; Niemcy 54,43, 52,27; Inne kraje 6,72,
11,55,-

Cyfry powyższe wskazują,że znacznie zmalał eksport
litewski do Belgji,Czechosłowacji i Szwecji,wzrósł natomiast
eksport do Niemiec.Do Belgji i Czechosłowacji eksportuje
Litwa przeważnie len,którego transport odbywa się częściowo
przez Niemcy.W związku z tem przyczyną zmalenia eksportu
litewskiego do wspomnianych krajów może być z jednej strony
nieścisła regestracja /zamiast Czechosłowacji czy Belgji wy
mienia się Niemcy/,jak też pomyślniejsze konjunktury tegorod
czne dla lnu w Niemczech i Anglji aniżeli w Belgji i Czecho-
słowacji.Do Szwecji eksportuje Litwa przeważnie wytłoczyny.

Pozatem znacznie wzrósł import z Rosji Sowieckiej,a w pewnym stopniu także z Anglji i z Ameryki,zmalał natomiast import z Czechosłowacji i Niemiec,Z Rosji Sowieckiej wzrósł import cukru,soli,nafty,które to artykuły w roku ubiegłym przybywały na Litwę z Czechosłowacji i Niemiec.-

Bilans handlowy za maj r.b. nie został jeszcze opublikowany,wszelako według posiadanych informacyj bilans będzie pasywny,gdyż z sezonowych artykułów zbytu papierówka i jaja wykazują bardzo słabą tendencję.Dla wzmożenia eksportu jaj wydał minister finansów w dniu 21 maja r.b. okólnik na mocy którego jaja sortowane,eksportowane są bez opłaty celnej,zaś za jaja niesortowane pobiera się opłatę półtora centa od sztuki,a więc opłatę zniżoną. Rezultaty powyższego okólnika widoczne będą dopiero po pewnym czasie.-

Finanse.-

Bilans Banku Litewskiego wzrósł w ciągu maja o 4,4 miljona lt.Poszczególne pozycje bilansu wyglądają jak następuje:aktywa: zapas złota 31,6 milj.lt. /w dniu 31.V./ 31,4 milj.lt. /30.IV.r.b./; pieniądze srebrne - 4,9 milj. lt, 4,9 m.l.; pieniądze metalowe - 2,0, 2,0 milj.lt; waluty obce 39,4 milj.lt, 39.2 milj.lt; dyskonto i pożyczki 58,7 m.l. 56,2 m.l.; inne aktywa - 30.4 m.l. 28,8 m.l.. Bilans - 167 milj.lt, /31.V.r.b./ - 162,5 milj.lt. /30.IV. r.b./.- P a s y w a : Kapitał akcyjny 12. milj.lt./31.V./ 12 milj.lt. /30.IV.r.b./, kapitał rezerwowy 1 milj.lt. 1 milj.lt; banknoty w obiegu - 91 milj.lt. 89,9 milj.lt, depozyty i wkłady 38,2 mil.lt, 37,1 mil.lt; inne pasywa 24.8 milj.lt, 22.5 milj.lt.; bilans 167 milj.lt./31.V.r.b./ 162,5 milj.lt./30IV.r.b./.-

W związku ze wzrostem pozycyj dyskontowych w Banku Litewskim zmalała liczba protestowanych weksli,a mianowicie o 2,568 weksli na sumę 1,1 milj.lt. /w ciągu kwietnia/.-

Wskutek zwyżki cen na zboże wzrósł też w maju r.b. ogólna wskaźnik cen.W kwietniu r.b.wynosił on 134,9 p. w maju zaś 138 punktów.Stopa życiowa wzrosła ze 144,1 p. do 145,4 p.

Do kas państwowych wpłynęło wciągu kwietnia /tytułem podatków 20,8 milj.lt. czyli o 4 milj.lt.mniej aniżeli w marcu.Z opłat celnych wpłynęło do skarbu o 0,5 milj.lt. mniej; z podatku obrotowego o 0,6 milj.lt.mniej; z kolei o 2,4 milj.lt.mniej; wreszcie z lasów i dóbr państwowych o 0,5 milj.lt.mniej.Wydatki państwowe wyniosły w kwietniu 20,9 milj.lt. czyli o 100 tys.lt.więcej aniżeli w marcu r. b. i o tyleż więcej aniżeli wyniosły wpływy.W ciągu pierwszych czterech miesięcy r.b.wpływy państwowe wyniosły 80,9 milj.lt.wydatki zaś 75,8 milj.lt.,a więc dochody przewyższyły wydatki o 5,1 milj.lt.Pozatem w dniu 1 maja nadwyżka skarbowa wynosiła 6,4 milj.lt./pozostałość z 1926 r./ ogółem więc 11,5 milj.lt.Zaznaczyć należy,że realizacja budżetu dokonywa się dotychczas najzupełniej normalnie.W ciągu czterech miesięcy miało do skarbu wpłynąć 33,3% przewidzianego budżetu,faktycznie zaś wpłynęło 35,2%.Wydatki wyniosły nie 33,3% a zaledwie 30,4%.-

Mimo że w ciągu maja,czerwca i lipca wpływy do skarbu prawdopodobnie będą mniejsze,posiadana nadwyżka /11,5 milj.lt/ nietylko gwarantuje pokrycie wszelkich wydatków, lecz także pozostawienie 4 - 6 miljonów litów tytułem rezerwy.-

III.ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I SPRAWY SPOŁECZNE.-

Przegląd bieżących prac Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na Litwie.-

"Lietuva" N.160 z dnia 19 lipca r.b. Urzędowy odczyt radjowy.Streszczenie:

Skonstatować należy przedewszystkiem znaczne zmniejszenie się liczby przestępstw na Litwie.Według sprawozdań policyjnych wkońcu czerwca i początkach lipca r.b. na terenie pow.Szackiego i Trockiego nie miały wcale miejsca przestępstwa kryminalne.Na terenie innych powiatów zdarzały się jedynie przestępstwa drobne.

Rząd wydał okólniki ograniczające działalność biur emigracyjnych w kraju,skonstatowawszy,że biura te szkodliwie wpływają na ruch emigracyjny za ocean.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dokłada wysiłków do stworzenia wzorowego aparatu służby bezpieczeństwa publicznego.Zamierza się udzielić policji większych praw i większej samodzielności,z drugiej wszelako strony spada na policję większa odpowiedzialność.-

Jedną z głównych trosk Ministerstwa Spraw Wewnętrznych stanowią samorządy.Termin legalnego urzędowania samorządów już się skończył,wszelako wątpliwą jest rzeczą,czy wybory do samorządów będą w roku bieżącym rozpisane.Ustawa o samorządach również zdradza duże braki i nie przystosowanie się do warunków życiowych.Zwłaszcza palącą jest kwestja ograniczenia praw samorządowych w zakresie ściągania podatków.Odnośny projekt sanacyjny już się opracowuje.W tych dniach przekazano na korzyść samorządu 300 tys. lt. uzyskanych z monopolu wódczanego.Obecnie władze centralne ustępują na rzecz samorządów 5% podatków od monopolu wódczanego na przyszłość sumę tę zamierza się podnieść do 10%.

Bezrobocie na Litwie narazie zanikło.Wciągu czerwca i pierwszej połowy lipca nie miały miejsca żadne zatargi pomiędzy robotnikami a pracodawcami.W związku z tem wydajność pracy podniosła się o 10% w zestawieniu z rokiem ubiegłym.-

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca szczególną uwagę na walkę z żebractwem,które się na Litwie zakorzeniło,stanowiąc plagę całego kraju.Żebraków istotnie potrzebujących pomocy umieszczać się będzie w przytułkach,zaś wyzyskiwaczy będzie się ścigało przy pomocy środków policyjnych.

Stan w kraju pod względem sanitarnym jest narazie zadawalniający.Epidemji niema.Nieliczne wypadki tyfusu plamistego nie biorą się w rachubę.W Oranach powstało sanatorjum dla suchotników.Pacjenci rekrutują się z warstw niezamożnych,przyczem bądź wcale się od nich opłaty nie pobiera,bądź też pobiera się opłatę nader znikomą.-

W dniu 1 stycznia r.b.zarejestrowanych lekarzy było na Litwie 465; dentystów 271,aptekarzy 838 /285 aptek/ felczerów 317,felczerów-akuszerów 21,akuszerek - 257, /jedna akuszerka przypada na 8,235 mieszkańców./sióstr miłosierdzia 150, szpitali 48.-

Do dnia 1 lipca r.b. wydano 1.473 pozwoleń na rozbudowę /w roku ubiegłym zaledwie 1.230 pozwoleń/.Rozbudowuje się głównie Kowno /369 nowych budowli/; drugie miejsce pod tym względem zajmuje pow.Taurogski.Z większych budowli,jakie na Litwie powstały wymienić należy:1/kościoły w Kibartach,Kiwurach i Jodajciach,2/seminarjum duchowne w Wyłkowyszkach, 3/ synagogi żydowskie w Wejsejach,Zaga-

rach i Pilwiszkach, 4/ żydowskie domy modlitwy w Kownie, 5/ gmachy szkolne w Janiszkach i Nowym mieście; gimnazjum żydowskie w Poniewieżu, 6/ kinoteatry: w Kownie, Żagarach, Szakach i Kiejdanach, 7/ dom straży ogniowej z salą i z klubem w Szawlach, 8/ gmach kąpieli leczniczych /wody mineralne/ w Kownie, 9/ hale targowe w Ucianie, 10/ rzeźnia w Taurogach, 11/ szpital prywatny w Kownie, 12/ pięć innych większych murowanych budowli. Niezależnie od powyższych ~~wymadów~~ budowli wznosi się na Litwie sporo większych mostów, między innemi most z żelaza i betonu na rzece Muszy/ niedaleko Poswola,/ oraz most betonowy na Niewiaży w pobliżu wsi Wejrze /pow. Poniewieski/.-

Z życia partyj na Litwie.-

"Rytas" N. 163 z dnia 22 lipca r.b. Artykuł p.t. "Z prasy." Streszczenie:

W ostatnich czasach organ tautininków "Lietuvis" zaczął wiele pisywać o związku Rolników /Ukininku Sajunga/ "Lietuvis" udaje wielkie zainteresowanie sprawami rolników i wciąż powtarza oklepane myśli o potrzebie solidarnego jednoczenia się tych ostatnich. Taktykę tautininków trafnie ocenia organ U.S. "Ukininkas" pisząc w N.29 co następuje: "Dla ogółu partyj litewskich niemiłą jest myśl o silnej organizacji rolników, która narzucałaby w takim razie swą wolę całemu krajowi. Nic też dziwnego, że zarówno liaudininkowie, jak też tautininkowie usiłują piętrzyć przeszkody na drodze do jedności rolników. Silna partja rolników utrudniałaby dwom wspomnianym partjom łowienie ryb w mętnej wodzie. Ani liaudininkowie, ani też partja p. Woldemarasa i Smetony nie mogą jawnie dążyć do kopania dołków pod Ukininku Sajunga. To też używają różnych pretekstów i działają rzekomo dla dobra rolników. Wszelako osoba p. Stulginskiego który stoi na czele Ukininku Sajungi stanowi najlepszą gwarancję bezpieczeństwa Związku Rolników przed ~~zakkusax~~ zakusami innych partyj."

Ukininku Sajunga, która łączy pod swym sztandarem uświadomione sfery rolnicze niejednokrotnie na swych walnych zjazdach dawała do zrozumienia, że zwycięsko się oprze wszelkim zakusom jesj rozbicia i że się nigdy nie zgodzi na zblikowanie się z niepewnemi elementami socjalistycznemi.-

W tych dniach w Szawlach toczyła się tajna narada liaudininków z socjaldemokratami, przyczem uchwalono unikać publicznej agitacji przeciwko obecnemu stanowi rzeczy i rządowi. Odbyła się nawet gorąca dyskusja na temat otwartego popierania rządu obecnego. Za koncepsją popierania rządu p. Woldemarasa padło nawet sporo głosów. Powyższy fakt doskonale charakteryzuje zmienność taktyki partyj lewicowych. Z niedawnej opozycji umieją liaudininkowie i socjal-demokraci przerzucić się w partję popierającą rząd, znienawidzonych przez lewicę tautininków.- Z drugiej wszelako strony liczyć się poważnie należy z tem, że liaudininkowie jedynie zręcznie manewrują, nie porzucając swego dawnego programu przeciwdziałania obecnemu rządowi p. Woldemarasa.

VI. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.-

Heimatbundziści kłajpedzcy a wybory do Sejmiku.-

"Memeler Dampfboot" Nr. 169 z dnia 22 lipca r.b. Streszczenie:

Dnia 20 lipca r.b. odbyło się w Szyłokarczmie /Heidekrug/ w pow. Kłajpedzkim zebranie t.zw. partji ludowej kłajpedzkiej /Heimatbund/ w sprawie wyborów do Sejmiku, jakie się mają odbyć niezadługo. W zebraniu wzięło udział blisko 200 osób. Przemawiał między innemi prezydent Kraus, którego myśli podajemy w streszczeniu:

Partja ludowa Kłajpedy nie ma potrzeby poddawania rewizji swego dotychczasowego programu. Traktat wersalski oderwał Kłajpedę od starej macierzy niemieckiej, przyczem o zgodę ludności kłajpedzkiej nie pytano. Jako obywatele litewscy pragną Kłajpedzianie wziąć udział w pracy państwowej wespół z Wielką Litwą. Kłajpedzianie domagać się jednak dla siebie muszą lojalnego przestrzegania przyznanej Kłajpedzie autonomji. Zgodna współpracy Kłajpedy z Kownem przyniesie obustronne korzyści. Koniecznym warunkiem takiej współpracy jest porzucenie przez kierownicze sfery litewskie myśli, jakoby kłajpedzka partja ludowa miała być wrogo względem Litwy nastrojona. Litewskie sfery kierownicze przejąć się muszą przeświadczeniem, że jedynie lojalność wzajemna zdoła przynieść jakieś pozytywne wyniki. Kłajpeda chce współpracy z Kownem zarówno w interesie całego państwa, jak też we własnym.

Co się tyczy autonomji Kłajpedzkiej, ludowa partja kłajpedzka winna walczyć o jej ścisłe przestrzeganie, przyczem można sprawę postawić w ten sposób, azeby autorytet Litwy nie doznał na zewnątrz żadnego uszczerbku. Wzorem dla rządu litewskiego powinny być słowa, jakie niedawno łotewski premjer wygłosił podczas zjazdu mniejszości narodowych w Rydze. Na przyszłym Sejmiku będzie ludowa partja kłajpedzka w dalszym ciągu obstawać przy wszystkich bez wyjątku punktach swego programu, który uważa za słuszny i niezbędny dla ochrony autonomji.-

Litwa, jako małe państewko o 2,1 miljona ludności nosząca charakter wybitnie rolniczy, w małym zaś stopniu przemysłowy /głównie przemysł drzewny/, zainteresowana jest w znalezieniu rynków zbytu zagranicą. Stąd ogromne znaczenie rynków niemieckich dla rolnictwa i przemysłu litewskiego. Pakt handlowy z Niemcami jest conditio sine qua non państwa litewskiego. Jednocześnie pakt taki przynosiłby duże korzyści terytorjum Kłajpedy. Wszelako istnieją pod tym względem pewne zastrzeżenia. Pakt handlowy, któryby przewidywał klauzulę jak największej dogodności przyczyniłby się do rozwoju gospodarczego Kłajpedy w bardzo nieznacznym stopniu. Warunki życiowe Kłajpedy zbliżają ją do innych miast niemieckich, z czem rząd litewski winien się poważnie liczyć. W pierwszym rzędzie dla dobra Kłajpedy należałoby przeto znieść granice celne pomiędzy obszarem Kłajpedy a Niemcami.-

Jedynie wytężona praca oraz szczera chęć utrzymania kultury rodzimej mogą prowadzić ludową partję Kłajpedy do zwycięstwa. Szeregi partji opuściło sporo optantów niemieckich. Tem niemniej wszelako partja, biorąc udział w kampanji przedwyborczej pod hasłem: "Z Bogiem za ojczyznę i prawo" - odniesie sukces niemniejszy niżeli w dniu 19 października 1925 r.

Zabrał następnie głos radca prawny p. Meyer: Podstawą autonomji kłajpedzkiej jest Sejmik. Bez Sejmiku autonomji w Kłajpedzie niema. Autonomja została w Kłajpedzie proklamowana przez rząd litewski w dniu 7 maja 1923 roku, zatwier-

dzona zaś w dniu 6 maja 1924 roku.Od dnia 15 stycznia 1923 roku,a więc od czterech i pół lat obradował w Kłajpedzie jeden tylko Sejmik w przeciągu dziewięciu miesięcy zaledwie.Przytem dyrektorjat nie posiadał pełnego zaufania większości sejmikowej,a więc trwał stan wykraczający przeciwko autonomji.-

Obecnie wytworzyła się na gruncie kłajpedzkim nowa sytuacja jak to wynika z oświadczenia premjera litewskiego Woldemarasa w Genewie:"Autonomja przestrzegana będzie w sposób przewidziany przez konwencję kłajpedzką;stworzony będzie w Kłajpedzie rząd,na podstawach demokratycznych i parlamentarnych,posiadający zaufanie Sejmiku".Pierwsza część oświadczenia premjera Woldemarasa została już wypełniona.Jak wiadomo Sejmik ma być zwołany w dniach najbliższych po terminie wyborów,które mają się odbyć 30 sierpnia r.b. Niewiele już czasu dzieli Kłajpedę od wyborów do Sejmiku.Partja ludowa pozostanie wierna swemu programowi,który stawia w pierwszym rzędzie dobro obszaru Kłajpedy ponad interesy partji.Partja ludowa skłonna jest do współpracy ze wszystkiemi partjami,które staną do służby dla dobra obszaru Kłajpedy, walcząc o zachowanie słusznych praw Kłajpedzian.Hasłem partji jest gospodarka i kultura Kłajpedy.Dwie te dziedziny:gospodarcza i kulturalna ~~xxx~~ wzajemnie się uzupełniają i stanowią oś dokoła której życie Kłajpedy się obraca.-

Inni mówcy wygłaszali mniej więcej podobne myśli, wzywając obecnych do jak najszerszego współdziałania z partją ludową Kłajpedy

"Lietuvis" o przestrzeganiu autonomji kłajpedzkiej.-

"Lietuvis" N.160 z dnia 21 lipca r.b. Artykuł p.t.:"Potrzeba większej troskliwości." Streszczenie:

Jednem z głównych zadań rządu litewskiego jest znalezienie sposobu ułożenia się jaknajlepszych stosunków pomiędzy Kłajpedą a Kownem,tak,ażeby wygładzone zostały wszelkie chropowatości dotychczasowe i nieporozumienia,ustępując miejsca zupełnemu obustronnemu zaufaniu.Pierwszym warunkiem do wzajemnych dobrych stosunków jest przestrzeganie odnośnych obowiązków prawnych.Wychodząc z tego założenia rząd litewski domaga się,ażeby wszyscy mieszkańcy Kłajpedy bez względu na narodowość zachowywali lojalność dla państwa litewskiego.Z drugiej znów strony,słusznie się domagają Kłajpedzianie,ażeby podobna lojalność zachowywana była ze strony rządu litewskiego.-

Niewystarcza wszelako uregulowanie stosunków formalnych, chociażby nawet opartych na normach prawnych.Jedną z zasadniczych kwestyj,od której w wysokim stopniu zależy ułożenie się dobrych stosunków pomiędzy Kownem a Kłajpedą jest kwestja personelu urzędniczego.Powszechne są wśród Kłajpedzian skargi na urzędników,jakich rząd litewski wyznaczył na gruncie kłajpedzkim.Kłajpedzianie utyskują na niegrzeczność,niepunktualność i inne przywary urzędników litewskich. Kłajpedzian specjalnie urzędnicy litewscy rażą,gdyż w zestawieniu z dawniejszymi urzędnikami niemieckimi Litwini istotnie niekorzystnie się prezentują.Daleko im do sprawności i uprzejmości dawnych urzędników niemieckich.Z drugiej znów strony Litwinów Kłajpedzkich razi fakt,że urzędnicy w wielu wypadkach nie są narodowości litewskiej.

W związku z powyższem rząd litewski winien uwzględnić słuszne przeważnie utyskiwania Kłajpedzian i zwracać baczną uwagę na poziom zarówno fachowy,jak też kulturalny urzędników na gruncie kłajpedzkim.-

X, K R O N I K A , a/Zagraniczna.-

R e z o l u c j a k o n g r e s u ł o t e w s k o - l i t e w s k i e g o w s p r a w i e e k o n o m i c z n e g o z b l i ż e n i a m i ę d z y L i t w ą a Ł o t w ą , -Kongres łotewsko-litewski,który w tych dniach zakończył w Kłajpedzie swe obrady,przyjął m,in,rezolucję,która wypowiada się za tem,aby rządy litewski i łotewski możliwie najprędzej zawarły układ handlowy,zmierzając do wprowadzenia w przyszłości unji celnej między obu krajami,Pozatem rezolucja ta domaga się ułatwienia komunikacji między obu państwami.-

Z l i k w i d o w a n i e p r z e d s t a w i c i e l s t w a l i t e w s k i e g o w S z w e c j i . - "Rytas" podaje,iż poseł litewski w Szwecji p,Jurkunas-Szejnius został usunięty ze swego stanowiska,Po sprawdzeniu tej wiadomości okazało się,jak nadmienia "Rytas",iż nietylko p,Jurkunas-Szejnius został usunięty ze stanowiska,lecz wogóle zostaje zlikwidowane całe poselstwo.-

W s f e r a c h d y p l o m a t y c z n y c h . - W dniu 27 lipca przybył do Kowna dyrektor czechosłowackiej agencji telegraficznej p,Kalman,Gość złożył wizytę kierownikowi Elty p,A, Jakobasowi,z którym odbył naradę w sprawie współpracy agencji telegraficznych obu państw,P,Kalman będzie w Kownie kilka dni iozaznajomi się z miastem i najbliższemi okolicami.-

G e n , L e R o n d w K o w n i e . - W tych dniach przybył do Kowna znany generał francuski Le Rond z małżonką,Gość jest wielkim przyjacielem państw bałtyckich i obecnie przybył tu w celu spędzenia wakacji,Złożył on wizytę prezydentowi ministrów i ministrowi spraw zagranicznych prof,Woldemarasowi i naczelnikowi sztabu generalnego pułk,Daukantasowi,We wtorek gość wyjechał do Kłajpedy,W Litwie gen,Le Rond zamierza zabawić tydzień, poczem uda się do Łotwy i Estonji.

We czwartek,dnia 21 b,m, o godz,1 min,15 Prezydent Państwa p,A,Smetona w swym pałacu dokonał wręczenia odznak krzyża Pogoni bawiącemu w Kownie francuskiemu generałowi le Rondowi,W uroczystości brali udział również Prezes Ministrów i minister spraw zagranicznych prof,Woldemaras oraz wyższe dowództwo wojenne,Po skończonaiu uroczystości gen,Le Rond był na śniadaniu u p,Prezydenta,Dnia 22 lipca gen,Le Rond udał się do Rygi.-

b/ Kronika gospodarcza.-

Z w y s t a w y r o l n i c z e j w K ł a j p e d z i e , Według ostatecznych obliczeń,wystawę rolniczo-przemysłową w Kłajpedzie zwiedziło 50,000 osób.-

B i l a n s B a n k u L i t e w s k i e g o n a 15 l i p c a . - Bilans Banku Litewskiego na 15 lipca b,r,/Lt, = 0,10 dol, U,S,A,/ przedstawia się następująco:

Aktywa:1/Ogólny fond złoty - 31,649,949,84, 2/Bilon srebrny - 4,928,451, 3/Pieniądze metalowe skarbu państwa - 1,974,846 i 14 ct,4/Waluta obca - 37,282,513,67, 5/Dyskonto i pożyczki - 59,597,308,82, 6/Inne aktywa - 30,635,141,47, Bilans - 166,068,010,94.-

Pasywa:Kapitał akcyjny 12,000,000,Kapitał zapasowy - 1,000,000, Banknoty w obrocie - 83,782,239, Depozyty i wkłady 46,209,119,72, Inne pasywa - 23,075,652,22, Bilans - 166,068,010 i 94 ct.-

c/Kronika wewnętrzna.-

Ś w i ę t o l o t n i c t w a . - Dn,7 sierpnia odbędzie w Kownie święto lotnictwa,Przygotowania dla zorganizowania tego święta zostały już rozpoczęte.-

Podróż Prezydenta Państwa na prowincję. - Dnia 26 lipca Prezydent Państwa A.Smetona wyjeżdża na prowincję i odwiedzi Birże,Poswole,Żagory, Janiszki,Szawle i Możejki.Pan Prezydent powróci do Kowna dnia 5 sierpnia r.b.

Zawalenie się mostu na Szeszupie koło Tylży. - "Naujas Tilž.Kel." podaje z Tylży,iż 19 lipca w pobliżu Gabrajstów runął most.Z gruzów wydobyto 30 - 40 osób,które odniosły przy katastrofie ciężkie bądź lekkie obrażenia.Jedna osoba została zabita.Na miejsce wypadku przybyła specjalna komisja dla zbadania przyczyn katastrofy.-

Nowy projekt ustawy o służbie państwowej. - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowało nowy projekt ustawy o służbie państwowej.Projekt ten został przesłany do innych Ministerstw,aby zapoznały się one z nim i załączyły do niego swe uwagi.Projekt składa się z 62 art.ujętych w 3 działy.Urzędnicy państwowi,którzy zostaną obrani do sejmu,powinni będą,według projektu,opuścić swe stanowiska.Wolno im będzie na nie powrócić po wygaśnięciu pełnomocnictw poselskich.Usunąć urzędnika można jedynie z przyczyn ważkich,jak np: likwidacji instytucji,redukcji etatów,dłuższej choroby,która pozbawia możności pracy,wyroku sądowego, skazującego na odsiadywanie więzienia lub kary,położonej na urzędnika przez jego zwierzchnictwo.-

Zamknięcie "Lietuvy". "Lietuvis" dowiaduje się ze źródeł pewnych,że urzędówka "Lietuva" w prędkim czasie zostanie zamknięta.-

d/Kronika kłajpedzka.-

Rezolucja protestacyjna Litwinów Kłajpedzkich przeciwko burmistrzowi Kłajpedy. - W ostatnich dniach odbyło się w Kłajpedzie zebranie "Zjedn.Litwinów kraju Kłajpedzkiego" na którem omawiano sprawę opóźnienia burmistrza kłajpedzkiego Grabowa na uroczystość przywitania Prezydenta Państwa w Kłajpedzie.Zebranie przyjęło rezolucję,w której żąda,by Grabow udzielił publicznie wyjaśnień co do uchybienia, jakiego się dopuścił względem Prezydenta.-

Zblokowanie list litewskich w Kłajpedzie. - Litwini kłajpedzcy porozumieli się ostatecznie co do wystawienia w czasie wyborów trzech list - średnich rolników,drobnych rolników i listy społecznej.Listy te będą ze sobą zblokowane.-

Katastroficzna sytuacja kłajpedzkiego przemysłu drzewnego. - Na posiedzeniu związku kłajpedzkich przemysłowców i eksporterów drzewnych przewodniczący zebrania stwierdził,iż brak surowców w dalszym ciągu tamuje rozwój przemysłu drzewnego w kraju Dane urzędu w Tylży dla obliczania ilości sprowadzanego Niemnem drzewa ponownie wykazują zastraszający spadek.W r.1926 wywieziono 38,861 festmetr. drzewa,podczas, gdy w r.1923 eksport drzewa wyraził się liczbą 463.080 festmetr..Sytuacja kłajpedzkiego przemysłu drzewnego może ulec polepszeniu jedynie wtedy,gdy Niemen zostanie otwarty.-